

Factors Affecting the Administrative Efficiency of the Merchant Marine Training Centre: The Perspective of Merchant Marine Cadets

Kanok Pokanokwat^{1*} Phawat Rujachan² and Kasame Manasakorn²

¹Master of Public Administration Program, Southeast Asia University, Thailand

²Southeast Asia University, Thailand

*Corresponding author. E-mail: ptskanok@gmail.com

ABSTRACT

This study aims to examine the factors that affect the administrative efficiency of the Merchant Marine Training Centre from the perspective of merchant marine cadets, categorized by personal factors. This research is quantitative in nature. The population for this study consists of 475 merchant marine cadets currently enrolled in the undergraduate program at the Merchant Marine Training Centre, Department of Marine Transport, in years one to three. The sample, calculated using Taro Yamane's formula with a 5% margin of error, consisted of 217 cadets selected through simple random sampling. The research instrument used was a questionnaire with content validity (IOC) verified by three experts and reliability (Cronbach's Alpha = 0.985) confirmed through a trial with 30 participants. The statistical methods employed for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The research findings revealed that (1) the majority of merchant marine cadets are male, aged 18–20, in their second year of study, and in the navigation department; (2) the overall level of opinion regarding the factors affecting the administrative efficiency of the Merchant Marine Training Centre is high. When categorized by aspect, the order from highest to lowest is: leadership of management, policies and management, and facilities and basic resources. The results of hypothesis testing showed that (1) the factor of policies and management has statistical significance at the 0.05 level ($\beta = 0.252$, $p = 0.002$), thus the hypothesis is accepted; (2) the factor of leadership of management does not influence administrative efficiency ($p = 0.133$), thus the hypothesis is rejected; and (3) the factor of facilities and basic resources has statistical significance at the 0.05 level ($\beta = 0.301$, $p = 0.004$), therefore the hypothesis is accepted.

Keywords: Merchant Marine Cadets, Merchant Marine Training Centre, Administrative Efficiency

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี จากมุมมองของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์

กนก โพธิ์กนกวัฒน์^{1*} ภาวิช รุจาฉันท² และ เกษม มานะสาร²

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ประเทศไทย

²มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ประเทศไทย

*Corresponding author. E-mail: ptskanok@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีจากมุมมองของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กรมเจ้าท่า ชั้นปีที่ 1 ถึง 3 จำนวน 475 คน กลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรของทาร์ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.985 จากการทดสอบกับกลุ่มลองใช้ (Try-out) จำนวน 30 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 18–20 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 และสังกัดฝ่ายเดินเรือ (2) ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลดต่ำสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐาน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า (1) ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.252$, $p = 0.002$) จึงยอมรับสมมติฐาน (2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน ($p = 0.133$) จึงปฏิเสธสมมติฐาน และ (3) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐานมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\beta = 0.301$, $p = 0.004$) จึงยอมรับสมมติฐาน

คำสำคัญ: นักเรียนเดินเรือพาณิชย์, ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี, ประสิทธิภาพการบริหารงาน

บทนำ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศภายในกรอบยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีสมรรถนะและทักษะตรงตามความต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ในบริบทของอุตสาหกรรมเดินเรือ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ภายใต้กรมเจ้าท่า มีบทบาทสำคัญในการผลิตและพัฒนานักเรียนเดินเรือให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพด้านความรู้ ทักษะ และศีลธรรม เพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานทางทะเลทั้งภายในและภายนอกประเทศ หนึ่งในกรอบมาตรฐานที่ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีจำเป็นต้องปฏิบัติตามคืออนุสัญญา STCW (International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers) ซึ่งเป็นกรอบ

หลักทางสากลด้านการฝึกอบรมและการออกใบรับรองสำหรับคนเดินเรือ (International Maritime Organization, 2017)

นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงต่อการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี เพราะเป็นผู้ได้รับบริการด้านการฝึกอบรมหลักสูตร บุคลากร วิทยาการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังนั้น มุมมองของนักเรียนต่อ "ประสิทธิภาพการบริหาร" จึงเป็นตัวชี้วัดเชิงคุณภาพซึ่งไม่สามารถวัดได้เพียงจากเอกสารทางการบริหารเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีอาจเผชิญกับความท้าทายในการบริหารจัดการหลายประการ อาทิ ข้อยกจำกัดด้านงบประมาณ การขาดแคลนบุคลากร ความล่าช้าในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ และระบบการจัดการภายในที่ยังไม่คล่องตัวเพียงพอต่อการรองรับมาตรฐานสากล STCW ที่ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการฝึกและแรงจูงใจของนักเรียน (ภาวนา พงศ์ปริตร, 2564)

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีงานวิจัยที่ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารองค์กรในบริบทต่าง ๆ แต่ยังขาดงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐาน โดยเฉพาะในบริบทของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับของกรมเจ้าท่าและต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน IMO/STCW อย่างเคร่งครัด ภาวนา พงศ์ปริตร (2564) พบว่า มิติด้านนโยบายและเทคโนโลยีเป็นปัญหาสำคัญของศูนย์ฝึกฯ แต่ยังไม่ได้วิเคราะห์ในเชิงสาเหตุและผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารอย่างครบถ้วน จึงเป็นช่องว่างการวิจัย (Research Gap) ที่การศึกษาครั้งนี้มุ่งเติมเต็ม

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี จากมุมมองของนักเรียนเดินเรือจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้ผู้บริหารทราบจุดอ่อน จุดแข็ง และสามารถปรับกลยุทธ์การบริหารให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและมาตรฐานสากล อันจะช่วยยกระดับคุณภาพการฝึกของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีและพัฒนากำลังคนเดินเรือของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร และระดับประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี จากมุมมองของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี จากมุมมองของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ณ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กรมเจ้าท่า ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 475 นาย (ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กรมเจ้าท่า, 2568) กลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ค่าความคาดเคลื่อนร้อยละ 5 และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 นาย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านกระบวนการทางวิชาการ ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร ส่วนที่ 3 ระดับประสิทธิภาพการบริหาร และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-Point Likert Scale) (Likert, 1967)

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย

(1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการประเมินพบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.50 ขึ้นไป (ผู้วิจัยต้องระบุค่า IOC จริงจากผลการประเมิน)

(2) ความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนเดินเรือที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) = 0.985 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ที่ระดับ 0.70 (ผู้วิจัยต้องระบุค่าจริงจากการวิเคราะห์ SPSS) (Cronbach, 1951)

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี

3.2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี

3.3 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐานมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี กรมเจ้าท่า

4.2 ลงพื้นที่เก็บข้อมูล ชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทราบอย่างชัดเจน

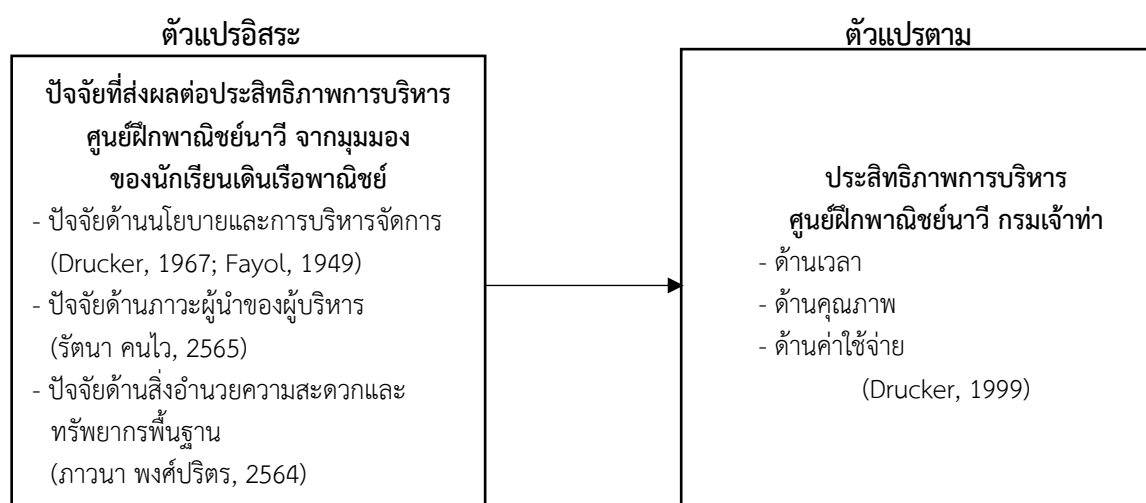
4.3 แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยตรง หรือผ่านช่องทางออนไลน์ (เช่น Google Forms)

4.4 ติดตามผลการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้จำนวนแบบสอบถามที่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยพิจารณา R^2 , Beta, t และ Sig.

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 91.7 มีอายุระหว่าง 18–20 ปี คิดเป็นร้อยละ 81.1 เป็นนักเรียนชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 36.9 สาขาวิชาเดินเรือ คิดเป็นร้อยละ 59.0

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร และระดับประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี จากมุมมองของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์

1.1 การวิเคราะห์ระดับความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี จากมุมมองของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการ	4.04	0.804	มาก
2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.20	0.766	มาก
3. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐาน	3.69	0.965	มาก
รวม	3.98	0.741	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.20$) ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.04$) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.69$)

1.2 การวิเคราะห์ระดับความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหาร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กรมเจ้าท่า

ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กรมเจ้าท่า	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านเวลา	4.08	0.899	มาก
2. ด้านคุณภาพ	4.04	0.867	มาก
3. ด้านค่าใช้จ่าย	3.98	0.806	มาก
รวม	4.03	0.784	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเวลา ($\bar{X} = 4.08$) ด้านคุณภาพ ($\bar{X} = 4.04$) และด้านค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 3.98$)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาดิษณานาวี จากมุมมองของนักเรียนเดินเรือพาดิษณานาวี

2.1 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาดิษณานาวี

ตัวแปรอิสระ	B	S.E.	β (Standardized)	Sig.
1. ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ	0.753	0.238	0.252	0.002*
2. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	0.315	0.209	0.428	0.133
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐาน	0.522	0.177	0.301	0.004*
$R^2 = 0.547$, Adjusted $R^2 = 0.541$				

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	การแปรผล
1. ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาดิษณานาวี	$\beta = 0.252$ S.E. = 0.238 p = 0.002	ยอมรับสมมติฐาน
2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาดิษณานาวี	$\beta = 0.428$ S.E. = 0.209 p = 0.133	ปฏิเสธสมมติฐาน
3. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐานมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาดิษณานาวี	$\beta = 0.301$ S.E. = 0.177 p = 0.004	ยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการมีอิทธิพลสูงสุดต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาดิษณานาวี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าศูนย์ฝึกฯ มีการกำหนดนโยบาย แผนงาน และกลยุทธ์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับแนวทางการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามหลักการของ Drucker (1967) ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานของ ภาวนา พงศ์ปริตร (2564) ซึ่งพบว่ามิติด้านนโยบาย แผน และกลยุทธ์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้หน่วยงานมีการบริหารอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Fayol (1949) ที่มองว่าการบริหารจัดการที่ดีต้องประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ และการควบคุม

2. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหารไม่มีอิทธิพลเชิงสถิติต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาดิษณานาวี ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน จึงรับรู้บทบาทภาวะผู้นำในระดับนโยบายมากกว่าการมีส่วนร่วมโดยตรง อย่างไรก็ตาม งานของ รัตนา คนไฉ (2565) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู และกิตติชัย อาจหาญ (2565) พบว่า ภาวะผู้นำ

ของผู้บริหารสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารวิชาการได้ ($r = .71, p < .01$) ดังนั้น แม้ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่พบอิทธิพลทางสถิติ แต่ภาวะผู้นำยังคงมีความสำคัญในเชิงคุณภาพและควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐาน ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐานมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี สอดคล้องกับ ภาวนา พงศ์ปริตร (2564) ที่พบว่า มิติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญของประสิทธิภาพการบริหาร และสอดคล้องกับ อัสวาน เส้นและ และคณะ (2566) ที่พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงานมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งสะท้อนว่าความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กรอย่างแท้จริง

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.252, p = 0.002$) ยอมรับสมมติฐาน สอดคล้องกับ สลิล เครือวัลย์ (2566) ที่พบว่านโยบายองค์กรที่ชัดเจนช่วยยกระดับประสิทธิภาพการทำงาน สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำค่า $p = 0.133$ ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐาน ($\beta = 0.301, p = 0.004$) ยอมรับสมมติฐานที่ 3

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้ง 3 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านนโยบาย และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ประสิทธิภาพการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่าตัวแปรทั้งสามอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 54.7 ($R^2 = 0.547$) ปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ ($p = 0.002$) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรพื้นฐาน ($p = 0.004$) ส่วนด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($p = 0.133$) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (จากผลการวิจัยด้านนโยบายและการบริหารจัดการ)

1.1 เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ด้านนโยบายและการบริหารจัดการมีอิทธิพลสูงสุด ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีควรเสริมสร้างระบบนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารที่ชัดเจน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกรมเจ้าท่า และกระทรวงคมนาคม

1.2 นำแนวคิด New Public Management (NPM) มาใช้ทุกระดับองค์กร โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการวัดผลด้วย KPIs

1.3 เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีอิทธิพลเชิงบวก ควรพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น e-Management, e-Training และฐานข้อมูลกลางของนักเรียนเดินเรือ

2. ข้อเสนอแนะเชิงการบริหารจัดการ (จากผลการวิจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก)

2.1 เนื่องจากด้านภาวะผู้นำไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีความสำคัญในเชิงคุณภาพ ควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ให้ผู้บริหารสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ได้ทั่วถึง

2.2 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนและบุคลากรในการบริหารงาน โดยจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี

2.3 เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ควรปรับปรุงอุปกรณ์ฝึก และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น Smart Classroom และ Simulation Training Center

2.4 สร้างระบบพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) ด้านการบริหาร ภาวะผู้นำ และเทคโนโลยี

3. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมครูฝึก เจ้าหน้าที่บริหาร และเจ้าหน้าที่เทคนิค
- 3.2 ควรใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) โดยเพิ่มการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)
- 3.3 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจและคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรศูนย์ฝึกฯ
- 3.4 ควรเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารกับสถาบันฝึกอบรมทางทะเลในต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กรมเจ้าท่า. (2568). ข้อมูลศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี. สืบค้นจาก <https://www.md.go.th/>.
- กิตติชัย อาจหาญ. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ภาวนา พงศ์ปริตร. (2564). ประสิทธิภาพการบริหารภาครัฐแนวใหม่ของศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(1), 177–191.
- รัตนา คนไฉ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สลิล เครือวัลย์. (2566). แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลตำบลพลาง จังหวัดระยอง. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570). สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_20230615134223.pdf.
- อชวาน เสนาะ, พิตราน การาวัล, นูรุดดิน ยามา และอิทธิชัย สีดำ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานเทศบาลนครยะลา. ใน การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 14 (น. 1121–1136). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334.
- Drucker, P. F. (1967). *The effective executive*. New York: Harper & Row.
- Drucker, P. F. (1999). *Management challenges for the 21st century*. New York: Harper Business.
- Fayol, H. (1949). *General and industrial management* (C. Storrs, Trans.). London: Sir Isaac Pitman & Sons.
- International Maritime Organization. (2017). *International convention on standards of training, certification and watchkeeping for seafarers (STCW), 1978, as amended*. London: IMO Publishing.
- Likert, R. (1967). The method of constructing an attitude scale. In M. Fishbein (Ed.), *Attitude theory and measurement* (pp. 90–95). New Jersey: Wiley & Sons.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed.). New York: Harper & Row.